

A nemnövekedés programja, lehetséges kapcsolódásai a képességszemlélethez, és megvalósulásuk elemzése

Dombi Judit
Doktorandusz hallgató

Szegedi Tudományegyetem
Gazdaságtudományi Kar
Közgazdaságtani Doktori Iskola

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszechenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Az előadás szerkezete

I. A téma aktualitása

Miért szükséges megállni a növekedésben?

II. Szakirodalmi áttekintés

A nemnövekedés programja

A képességszemlélet

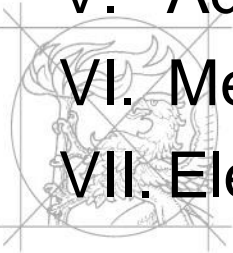
III. Célkitűzések

IV. A vizsgálat alanyai

V. Adatgyűjtési módszerek

VI. Mérés

VII. Elemzés

I. A téma aktualitása

Miért szükséges megállni a növekedésben?

- Társadalmi indokok
  - Egyenlőtlenségek
  - A GDP növekedése és az élettel való elégedettség kapcsolata?
- Környezeti indokok
  - A környezet eltartó-képességének korlátai
  - Globális környezeti problémák

II. Szakirodalmi áttekintés I.

A nemnövekedés programja:

- Serge Latouche
- Egy *teljesen új logika* szlogenje, hogy felrázzon mindenkit a növekedés bűvköréből
- A termelés és a fogyasztás folyamatos növelése nélkül valósulna meg a nagyobb jólét
- A „8 R angyali köre”

– Reevaluate

– Re-conceptualize

– Restructrure

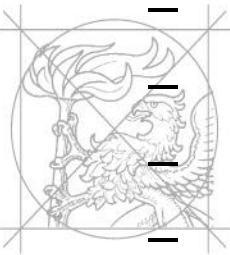
– Redistribute

– Re-localize

– Reduce

– Reuse

– Recycle

II. Szakirodalmi áttekintés II.

A képességszemlélet

- Amartya Sen
- Fejlődés: Olyan szabadságok bővülése, amelyeket az emberek ténylegesen élveznek
- Feladat: A szabadsághiányok forrásait megszüntetni
- Így a szabadság egyszerre eszköz és cél is
- Az eszközök átválthatóak értékes cselekedetekre és létállapotokra, amelyeket összességében képességeknek nevezhetünk

III. Célkitűzések I.

1. táblázat. Hasonlóságok és különbségek a nemnövekedés programja és a képességszemlélet között.

	Nemnövekedés programja	Képességszemlélet
Fókusz	Átalakító elmélet, jólét a termelés és fogyasztás növekedése nélkül	A jólét újradefiniálása
Fő problémák	A természet rombolása, szegénység, igazságtalanság	Szegénység, egészségügyi problémák, igazságtalanság
A problémák felelősei	Észak	Nem meghatározott
Mérés	Az utilitarista jóléti mércék kritizálása	
Eszközök	A jelenlegi rendszer újrastrukturálása és nemnövekedés	A képességek kiszélesítése
Minek az egyenlősége?	Nem meghatározott	Képességek
Részvétel a döntésekben	A lokális szint fontossága	
A technológia szerepe	A probléma maga / Technológiai rezsim-váltás szükséges	Nem meghatározott

Forrás: Saját szerkesztés.

III. Célkitűzések II.

- Mit tanulhat egymástól a két teória?
- A növekedés érdekeltjei és ellenérdekeltjei?
- Esettanulmányok
- A nemnövekedés vezérelveinek megvalósulása, elfogadása
- Legjobb gyakorlatok meghatározása

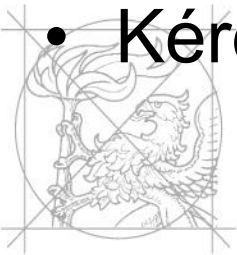

IV. A vizsgálat alanyai

- Hazai és nemzetközi esetek
- Szeged egyetemistái, lakosai

V. Adatgyűjtési módszerek

- Esettanulmányok
- Kérdőíves módszer

VI. Mérés I.

- *Értékcseré – Reevaluate*: az igazságosság, felelősség, szolidaritás, intellektuális élet, demokrácia értékeinek előtérbe helyezése.
- *Koncepcióváltás – Re-conceptualize*: fontos fogalmak újradefiniálása, mint például szegénység és gazdagság, szűkösség és bőség.
- *Átstrukturálás – Restructure*: a termelésnek és a társadalmi kapcsolatoknak követnie kellene az értékcserét.
- *Újraelosztás – Redistribute*: a javakhoz és a természeti örökséghez való hozzáférés globális, társadalmi és intergenerációs szinten is.

VI. Mérés II.

- *Visszatérés a lokálishoz – Re-localize*: helyi igények előtérbe hozása, amelyeket helyi termelésből elégítenek ki, a helyi kultúra és politikai élet, döntésekben való részvétel fontossága, egyfajta identitás kialakulása. „Gondolkozz globálisan, cselekedj lokálisan!”
- *Csökkentés – Reduce*: a termelés és a fogyasztás csökkentése globális szinten, továbbá a kockázatok, szállítás, munkaórák csökkentése.
- *Újrafeldolgozás, Újrahasznosítás – Reuse, Recycle*: hosszabb élettartamú, tartósabb termékek, környezetbarát technológiák kialakítása.

VII. Elemzés

- Felhívna a figyelmet a növekedés korlátai
- Eddigi legjobb gyakorlatok beazonosítása
- A 8 vezérelv értékeinek előtérbe helyezése
- Lokális szint megerősödése

Köszönöm a figyelmet!

E-mail: judit.dombi@eco.u-szeged.hu

Jelen előadást „Az SZTE Kutatóegyetemi Kiválósági Központ tudásbázisának kiszélesítése és hosszú távú szakmai fenntarthatóságának megalapozása a kiváló tudományos utánpótlás biztosításával” című, TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0012 azonosítószámú projekt támogatja. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

